

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุน
การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

สารนิพนธ์
ของ
นุจรีย์ บุรณากาญจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2541

๑๘๐๘๙

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก

(ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก)

คณะกรรมการสอบ

ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก

ประธาน

(ดร.เพ็ญแข ประจันปัจฉนีก)

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

กรรมการ

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลย์

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลย์)

วันที่ ๒๕ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่าง	36
2. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน.....	45
4. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความรู้ความสามารถ ทางวิชาการเป็นรายข้อ.....	46
5. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านบุคลิกภาพเป็นรายข้อ.....	50
6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร ส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ.....	53
7. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการเป็นรายคู่.....	55
8. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมเป็นรายคู่.....	56

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจันปัจจนิก ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ให้คำปรึกษาแนะนำด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ซึ่งได้กรุณาเป็นอาจารย์ผู้สอบปากเปล่าและให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และอาจารย์ที่ปรึกษา และคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จนผู้วิจัยได้มีความรู้และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณเจตนา แดงอินทวัฒน์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลสารนิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่คุณพ่อคุณแม่ พี่ๆทุกคน ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในการศึกษาค้นคว้า และครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

นุจรีย์ นูรณากาญจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
โครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	9
บทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนระดับตำบล (คปต.ศธ).....	13
แนวคิดและทฤษฎีบุคคลิกภาพ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3. วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	36
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	43

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ คปต.ศร. 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ ทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ.....	45
ตอนที่ 3 ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และการทดสอบสมมติฐาน.....	52
ตอนที่ 4 ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร.....	59
5.สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุป.....	61
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	61
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	72

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม.....	79
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	82
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

9. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร	
ส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	
โดยรวมและรายด้าน.....	57
10. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร	
ส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	
โดยรวมและรายด้าน.....	58
11. ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล	
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง	
จังหวัดสมุทรสาคร.....	59

บัญชีแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1. โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	10
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล และ คปต.ศธ.....	15

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปรัชญาการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้เน้น “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยมียุทธศาสตร์หลักของการพัฒนา คือ การยึดพื้นที่และชุมชนเป็นหลักในการกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และกิจกรรมการพัฒนา โดยเน้นบทบาทของประชาชนและองค์กรท้องถิ่นในการบริหารจัดการพัฒนา การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้แทนของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง ร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนาและร่วมรักษาสমบัติ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน เป็นการสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน สร้างความยอมรับและความรับผิดชอบในฐานะเป็นสมาชิกของชุมชนและสร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้จะเป็นผลให้การดำเนินการพัฒนาชุมชนดำเนินการสอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 : 1)

รูปแบบการพัฒนาหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้แทนของกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมในระดับชุมชน ได้แก่ สภาตำบล ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 ได้กำหนดให้สภาตำบลมีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทระดับตำบลและกำหนดให้สภาตำบลมีคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล โดยเรียกชื่อย่อว่า “คปต.” ซึ่งประกอบด้วย กำนันท้องถิ่นเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้แทนกระทรวงหลักในการพัฒนาชนบท คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และราษฎรในตำบลนั้น ๆ เป็นคณะทำงาน ทั้งนี้ในส่วนของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ครูที่ประจำอยู่ในตำบลตามที่สภาตำบลแต่งตั้งเป็นผู้แทนกระทรวงในคณะทำงานดังกล่าว (สำนักงานกิจการพิเศษ. 2539 : 3)

คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีหน้าที่ในการสนับสนุนทางด้านวิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการตามที่สภาตำบลร้องขอหรือให้ช่วยดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งในด้านเทคนิคและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้ง ดำเนินการอื่นใดตามที่สภาตำบลมอบหมาย

ในปี พ.ศ. 2537 สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ติดต่อกัน 3 ปี ได้รับการยกฐานะให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งต้องมาจากการเลือกตั้งและเป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการตัดสินใจและดำเนินการพัฒนาเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมากขึ้น ด้วยความคาดหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถพัฒนาก้าวหน้าและมีความเข้มแข็งมั่นคงแล้วจะเป็นรากฐานสำคัญให้ประชาชนสามารถพัฒนาองค์กรทางการเมืองการปกครองในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างแท้จริง นั่นคือ การกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนมีบทบาทในการปกครองชุมชน เป็นการสร้างประชาธิปไตยระดับพื้นฐานของสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยโดยรวม ซึ่งบทบาทหน้าที่หนึ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำก็คือ การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540 : 3)

ในปี พ.ศ. 2539 รัฐบาลได้ปรับปรุงระเบียบบริหารการพัฒนาชนบทให้เหมาะสมขึ้นโดยได้ยกเลิกระเบียบเดิมทั้งหมดและกำหนดระเบียบขึ้นใหม่ เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น พ.ศ. 2539" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การกระจายการพัฒนาและความเจริญไปสู่ทุกจังหวัดเป็นไปอย่างมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพและทั่วถึง ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทั้งในเขตชนบท เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ระเบียบดังกล่าวยังกำหนดให้มีคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนระเบียบเดิมในส่วนของการทรงวงศีกษาธิการ ผู้แทนการทรงวงศีกษาธิการใน คปต. ได้มีการกำหนด

ตัวบุคคลและการสรรหาที่แตกต่างจากเดิม คือได้มีการแก้ไขตัวบุคคลจากเดิมที่กำหนดให้เป็น "ครูที่ประจำอยู่ในตำบลซึ่งสภาตำบลแต่งตั้ง" เป็นครูที่ประจำอยู่ในตำบลหรือนักวิชาการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่อื่นสังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาอำเภอแต่งตั้ง" เพื่อเปิดโอกาสให้มีการเลือกสรรตัวบุคคลที่จะมาปฏิบัติงานได้ กว้างขวางและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น (สำนักงานกิจการพิเศษ. 2529 : 8 - 9)

เนื่องจากได้มีการปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้ไปจากเดิมและเพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน คปต. มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ใน คปต. (คปต.ศธ.) ใหม่ เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยบทบาทหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) พ.ศ. 2539" ได้กำหนดให้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน คปต. มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล
2. ให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการตามแผนงานและโครงการของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามที่สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ร้องขอ
3. ช่วยเหลือสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งในด้านเทคนิคและค่าใช้จ่ายของโครงการ
4. ดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการมอบหมายและที่สภาตำบลรวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขอความช่วยเหลือ

จะเห็นได้ว่า คปต.ศธ. มีหน้าที่ในการทำงานร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใกล้ชิด จึงควรเป็นผู้ที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี นับได้ว่ามีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น คปต.ศธ. นั้นควรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและมีบุคลิกภาพอย่างไร จึงจะสอดคล้องกับความต้องการขององค์

การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ปี พ.ศ. 2538 และ 2539 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จำนวน 10 ตำบล ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คปต.ศร. ตลอดจนเป็นข้อมูลในการพิจารณาสรรหาบุคคลที่จะมาเป็น คปต.ศร. ให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศร.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศร.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศร.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ในการฝึกอบรมพัฒนาผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป

2. ผลการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลในการพิจารณาสรรหาบุคลากรที่จะมาเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลในระยะต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 70 คน

2.2 พนักงานส่วนตำบล จำนวน 30 คน

รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยการสุ่มแบบเป็นหน่วย (Unit Sampling) ด้วยการสุ่มตำบลมาได้ 8 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 80 ของตำบลทั้งหมด แล้วใช้กรรมการบริหารองค์การบริหาร

ส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลทั้ง 8 ตำบลดังกล่าว เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ตำบลละ 10 คน รวมทั้งหมด 80 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

- ชาย
- หญิง

3.1.2 อายุ แบ่งเป็น

- ต่ำกว่า 35 ปี
- 35 - 45 ปี
- สูงกว่า 45 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.4 ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

- กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
- พนักงานส่วนตำบล

3.2 ตัวแปรตาม หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล 2 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

3.2.2 ด้านบุคลิกภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คุณลักษณะที่พึงประสงค์** หมายถึง คุณลักษณะหรือการแสดงออกของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับ

ตำบล ในรูปของการปฏิบัติที่สามารถสังเกตเห็นได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงบวกและเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

1.1.1 ความรู้ความสามารถในด้านนโยบาย แผนงาน/โครงการ และงบประมาณ เช่น มีความรู้ ความเข้าใจในด้านนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับตำบล ตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล และจัดตั้งงบประมาณตามแผนพัฒนาฯ ที่กำหนดไว้ เป็นต้น

1.1.2 ความรู้ความสามารถในด้านข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ เช่น มีความรู้ความเข้าใจในการสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่จำเป็นต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และสามารถนำเสนอผลงานที่ได้ปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ เป็นต้น

1.1.3 ความรู้ความสามารถในการติดตามประเมินผล เช่น มีความรู้ ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น

1.1.4 สนับสนุนงานวิชาการขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น มีความรู้ความสามารถในการแนะนำผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดทำแผนงาน/โครงการ การวิเคราะห์โครงการ การจัดทำงบประมาณ ข้อมูลสารสนเทศ การติดตามประเมินผล หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอ เป็นต้น

1.2 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ เชิงบวกที่อยู่ในตัวบุคคล แสดงออกทางพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้ในการปฏิบัติงาน เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ การมีความรับผิดชอบ และการมีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นต้น

2. **ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.)** หมายถึง ครูที่ประจำอยู่ในตำบล นักวิชาการศึกษา หรือเจ้าหน้าที่อื่น สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอซึ่งคณะกรรมการพัฒนาอำเภอแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น พ.ศ. 2539

3. **ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จำนวน 10 ตำบลๆละ 10 คน รวมทั้งหมด 100 คน ทั้งนี้ ได้แบ่งผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

3.1 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละตำบล มีกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

- กำนัน จำนวน 1 คน
- ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน
- สมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 4 คน

3.2 พนักงานส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละตำบล มีพนักงานส่วนตำบล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน
- หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 1 คน
- หัวหน้าส่วนโยธา จำนวน 1 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. บทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.)
3. แนวคิดและทฤษฎีบุคคลิกภาพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

โครงสร้าง อบต. ประกอบด้วย (1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ (2) คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จะทำหน้าที่บริหารงานและโครงการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีพนักงานส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำ (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย . 2540 : 9)

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมาชิก 2 ประเภท คือ

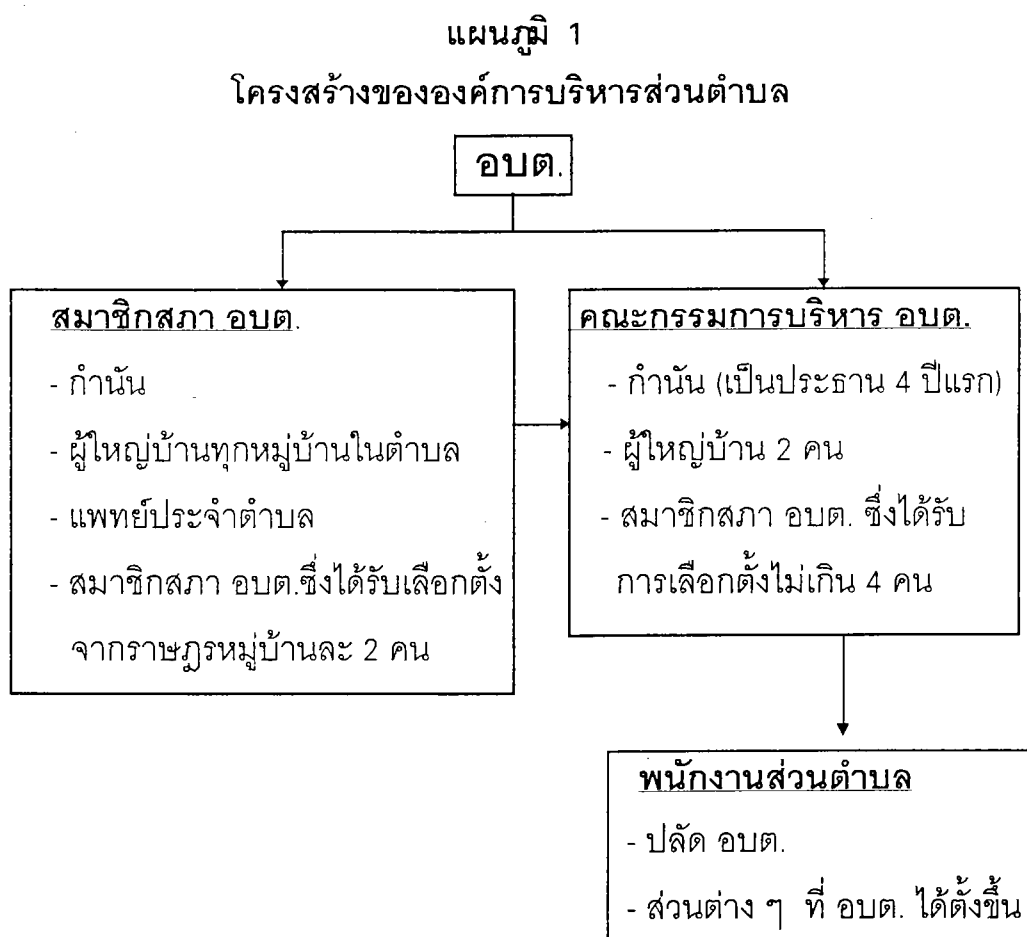
- สมาชิกโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบล
- สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้น หมู่บ้าน ละ 2 คน

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเลือกสมาชิกด้วยกันเป็นประธานสภา รองประธานสภา และเลขานุการตำแหน่งละ 1 คน ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และบุคคลเหล่านี้จะต้องไม่เป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาเดียวกัน

2. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งคัดเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งหมดไม่เกิน 7 คน ประกอบด้วย

- กำนัน 1 คน
- ผู้ใหญ่บ้าน ไม่เกิน 2 คน
- สมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน

ในส่วนของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะเลือกคณะกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการบริหาร และเลขานุการคณะกรรมการบริหารตำแหน่งละ 1 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือก ดังแผนภูมิ 1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

(มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540 : 10)

ในด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยประธานกรรมการบริหารจะเป็นผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. อำนาจหน้าที่และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหลักแยกได้เป็น 5 ส่วน (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540 : 12) ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องสอดคล้องประสานกันที่ระดับชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจและกิจกรรมที่ระดับชุมชนจะได้รับ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในส่วนที่เป็นภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. 2537 มาตรา 66 และ 67 ซึ่งมีหน้าที่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขและการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก คือ กิจกรรมที่ต้องทำ ได้แก่ การจัดให้มีและบำรุง รักษาทางบก และทางน้ำ การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในตำบล และการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย กิจกรรมประเภทที่สอง คือ กิจกรรมที่อาจทำได้ตามกำลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การจัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร การจัดให้มีและคณะกรรมการบำรุงรักษาการไฟฟ้า หรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น การให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ การให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ การส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว การบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครอง ดูแล และรักษาทรัพยากรอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การ

บริหารส่วนตำบล การให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม และการจัดกิจการเกี่ยวกับพาณิชย์ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นองค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อบังคับใช้แก่ราษฎรในตำบลได้ โดยกำหนดโทษปรับแก่ผู้ฝ่าฝืนได้แต่ต้องไม่เกิน 500 บาท

4. การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่บริหารงานและโครงการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีพนักงานส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำ และองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจในการออกข้อบังคับเป็นกฎหมายท้องถิ่น เพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนในเขตตำบลนั้นได้

การแบ่งส่วนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานพิมพ์ดีด งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล งานการประชุม งานเกี่ยวกับการตราข้อบังคับตำบล งานนิติการ งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ

2. ส่วนการคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน งานหักภาษีเงินได้ และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัดโอนเงินเดือน งานรายงานการเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกตัดปี และขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานการจัดทำงบประมาณแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการ เงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุมเงินรายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน

3. ส่วนโยธา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบ ถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานการประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการงานควบคุมอาคาร

ตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 งานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงทาง อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้างงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

**บทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน
คณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล(คปต.ศธ)**

**บทบาทหน้าที่ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะกรรมการสนับสนุน
การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล**

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาเพื่อกระจาย ความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น พ.ศ. 2539 (สำนักงานกิจการพิเศษ. 2539 : 77) ได้ กำหนดให้สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล มีคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติ การพัฒนาชนบทระดับตำบล เรียกโดยย่อว่า คปต. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1) เจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบล ในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่
เกษตรประจำตำบล ให้เกษตรอำเภอพิจารณาแต่งตั้ง
ผู้แทน 1 คน	ผู้ทำงาน
2) สาธารณสุขประจำตำบล ในกรณีที่ไม่มีสาธารณสุข
ประจำตำบลให้สาธารณสุขอำเภอแต่งตั้งผู้แทน 1 คน	ผู้ทำงาน
3) ครูที่ประจำอยู่ในตำบล หรือ นักวิชาการศึกษา หรือ
เจ้าหน้าที่อื่น สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่ง
กพอ.แต่งตั้ง 1 คน	ผู้ทำงาน
4) พัฒนาการประจำตำบล ในกรณีที่ไม่มีพัฒนาการประจำ
ตำบล ให้พัฒนาการอำเภอพิจารณาแต่งตั้งผู้แทน 1 คน	ผู้ทำงาน
5) ข้าราชการประจำอำเภอ ซึ่งนายอำเภอหรือ
ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเห็นควรแต่งตั้ง 1 คน	ผู้ทำงาน

ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอพิจารณาแต่งตั้งผู้ทำงานหนึ่งคนเพื่อทำหน้าที่หัวหน้าคณะทำงาน และผู้ทำงานอีกหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่เลขานุการคณะทำงานตามมติของ คปต. และให้ คปต. มีหน้าที่ ดังนี้

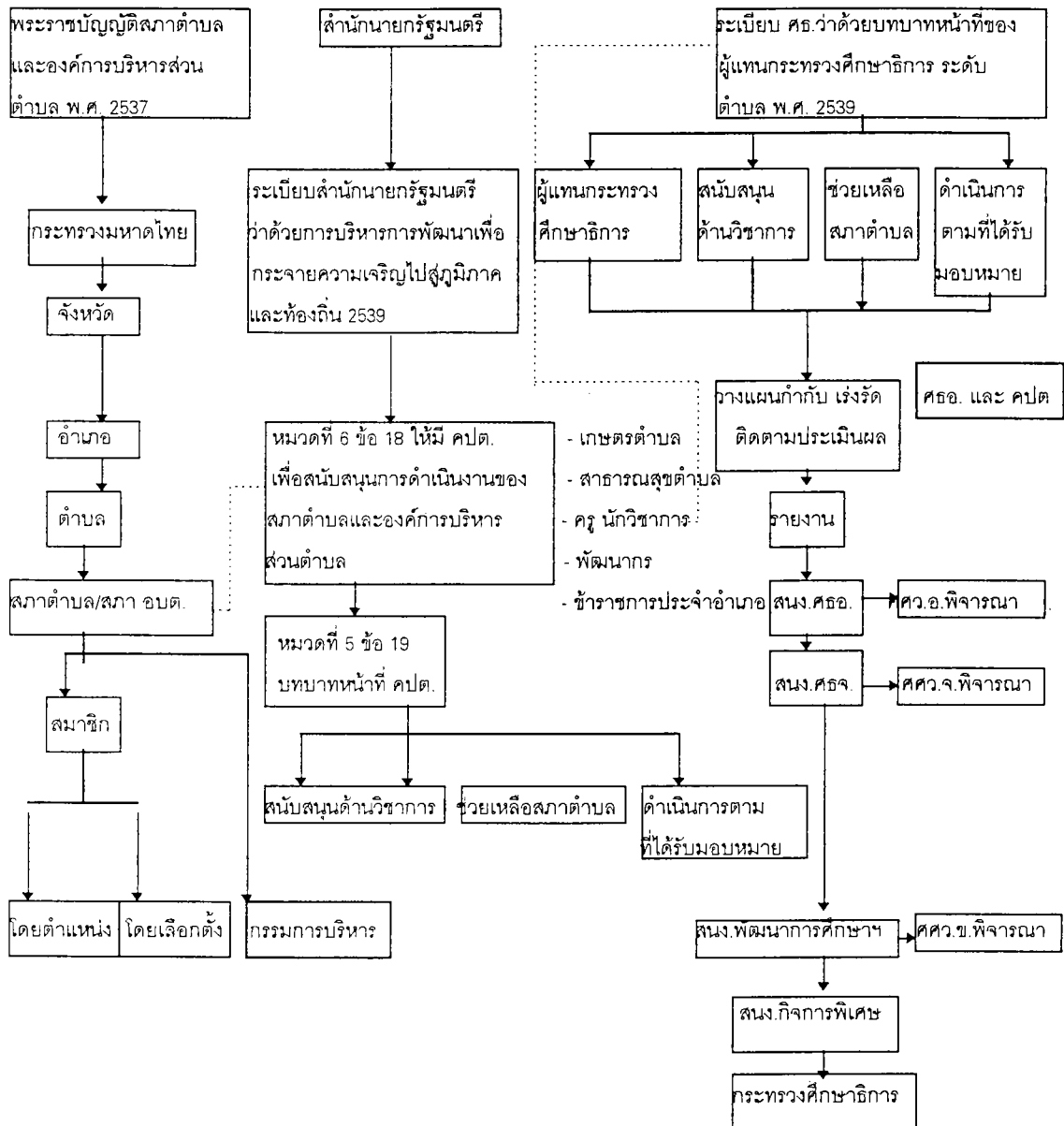
- 1) ให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการตามแผนงานและโครงการของสภาตำบล หรือ อบต. ตามที่สภาตำบลหรือ อบต. ร้องขอ
- 2) ช่วยเหลือสภาตำบลและ อบต. ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการทั้งในด้านเทคนิคและค่าใช้จ่ายของโครงการ
- 3) ดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการมอบหมายและที่สภาตำบล รวมทั้ง อบต. ขอความช่วยเหลือ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน คปต. มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าเดิม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน คปต. เสียใหม่ เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยบทบาทหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) พ.ศ. 2539” โดยกำหนดให้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการใน คปต. มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับตำบล
- 2) ให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการตามแผนงานและโครงการของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามที่สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอ
- 3) ช่วยเหลือสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งในด้านเทคนิค และค่าใช้จ่ายของโครงการ
- 4) ดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการมอบหมายและที่สภาตำบล รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขอความช่วยเหลือ

แผนภูมิ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล. และ คปต.

(สำนักงานกิจการพิเศษ. 2539 : 10)

แนวปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุน การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล

1. การเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบล

1.1 ด้านนโยบาย แผนงาน งบประมาณ ข้อมูล และการประชาสัมพันธ์ (40%)

(1) นโยบาย หมายถึง นโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนอง
นโยบายของผู้บริหารกระทรวง เช่น

- นโยบายการปฏิรูปการศึกษา
- นโยบายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- นโยบายเรื่องสภาพัฒนธรรมอำเภอ ตำบล
- นโยบายเรื่องวินัยต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อครอบครัว
- นโยบายเรื่องส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมไม่ให้เสื่อมสลาย ฯลฯ

แนวปฏิบัติ 1. ศึกษาแนวทาง หลักเกณฑ์ รายละเอียดนโยบาย

2. สรุปเอกสารเผยแพร่

3. ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อมวลชน หอกระจายข่าว เสียงตามสายของหมู่บ้าน ชุมชน และอื่น ๆ

4. ร่วมประชุมชี้แจง คปต. สภาตำบล อบต. กรรมการวัด กรรมการมัสยิด ผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ

5. รายงานผลการปฏิบัติงานให้ ศสว.อ.คปต.สภาตำบล หรือ อบต.

(2) แผนงานและงบประมาณ หมายถึง

- การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาตามนโยบาย ข้อ (1) เพื่อกำหนดโครงการต่าง ๆ สอดคล้องความต้องการของ อบต. หรือสภาตำบลที่รองรับบนพื้นฐานของข้อมูลที่ทำกรวิเคราะห์อย่างเหมาะสม

- จัดตั้งงบประมาณตามแผนพัฒนาที่ได้กำหนดไว้

- จัดทำแผนปฏิบัติเพื่อจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ ที่ได้รับมาบริหาร
โครงการให้สนองนโยบายในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ

- แนวปฏิบัติ
1. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับตำบล
 - แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระยะ 5 ปี
 - แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ประจำปี
 2. ประชุมประสานแผน
 - คปต.
 - หน่วยงานทางการศึกษา
 - สภาตำบล/อบต.
 3. จัดส่งแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้
ศสว.อ.หน่วยงานทางการศึกษา
 4. ศึกษาแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ประจำปี เพื่อวิเคราะห์รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการ
ขอจัดตั้งงบประมาณ
 5. ประชุม คปต. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำ
คำของบประมาณจาก ศสว.อ. หน่วยงานสังกัด
กระทรวง ทบวง กรมอื่น สภาตำบล/อบต. ตามแบบที่
เจ้าของงบประมาณกำหนด

(3) คลังข้อมูลที่ได้ทำการสารสนเทศในด้านต่าง ๆ

การศึกษา

- จำนวนเด็กตามกลุ่มอายุ 2 - 3 ปี
- จำนวนโรงเรียนแต่ละระดับ จำนวนครูและนักเรียน

การศาสนา

- จำนวนพระอุปัชฌาย์
- จำนวนพระสังฆาธิการ
- จำนวนไวยาวัจกร
- จำนวนฌาปนสถาน

การวัฒนธรรม

- เผ่าพันธุ์ของชุมชน
- การแต่งกาย
- ขนบธรรมเนียมประเพณี
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

แนวปฏิบัติ

1. คปต.ศธ. จะต้องกำหนดสถานที่ในตำบลที่รับผิดชอบ
เป็นหน่วยเก็บรวบรวม รักษา จัดระบบ นำเสนอ
ข้อมูลวิเคราะห์แล้วว่าเป็น
2. คปต.ศธ. จะต้องชี้้นำข้อมูลที่จัดเก็บแล้วนั้นว่ามีความ
จำเป็นต่อการพัฒนาสภาพตำบล/อบต. ในส่วนของการ
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. นำข้อมูลสารสนเทศที่จัดระบบไว้แล้วส่งให้ศูนย์ข้อมูล
ระดับตำบลและร่วมมือกับสภาพตำบล/อบต. หรือ
คปต. จัดทำศูนย์ข้อมูลระดับตำบล
4. สรุปรายงานข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาเพื่อเสนอ
นโยบายให้ ศสว.อ.พิจารณา

(4) การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การนำเสนอผลงานต่าง ๆ ที่ คปต. ของ
กระทรวงศึกษาธิการได้ปฏิบัติให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ ในการแปลง
นโยบายสู่การปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการคาดหวัง

- แนวปฏิบัติ 1. จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ของ คปต. สมาตำบล/อบต. ใน ส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านนโยบายและแผนงาน งานให้กลุ่มเป้าหมายรู้และเข้าใจ ตลอดจนให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของกระทรวง ศึกษาธิการ
2. นำแผนประชาสัมพันธ์แจ้งให้ คปต. สมาตำบล/อบต. พิจารณาให้การสนับสนุนเป็นแผนงาน/โครงการ ส่วน หนึ่งของการพัฒนาสภาตำบล/อบต.

1.2 ติดตาม กำกับ เร่งรัด ประเมินผล ตรวจสอบมาตรฐานตามนโยบาย (30%)

(1) ติดตาม กำกับ เร่งรัด หมายถึง การติดตาม กำกับ เร่งรัด การปฏิบัติ งานสภาตำบล/อบต. ได้ดำเนินการสนองนโยบายของรัฐ ในส่วนของกระทรวงศึกษา ธิการซึ่งอาจ ได้แก่ นโยบายตามปกติ และนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ

- แนวปฏิบัติ
1. นำเครื่องมือที่ได้จัดสร้างแล้วมาศึกษาถึงระบบขั้นตอนที่ใช้ในการกำกับ ติดตาม
 2. จัดทำปฏิทินและแจ้งประสานกับหน่วยงานที่จะต้อง กำกับ ติดตาม
 3. ดำเนินการกำกับ ติดตาม ตามปฏิทิน
 4. สรุปผลและวิเคราะห์ผลการกำกับและติดตามว่า หน่วยงานที่ดำเนินการสนองนโยบายได้ระดับใด
 5. รายงานผลการวิเคราะห์ให้สภาตำบล/อบต. ศสว.อ. พิจารณาดำเนินการต่อไป

(2) ประเมินผลและตรวจสอบมาตรฐานตามนโยบาย หมายถึง การนำ ผลจากการตรวจติดตามการดำเนินงานของสภาตำบล/อบต. ผ่านมาตรฐานหรือไม่ผ่าน มาตรฐาน พร้อมหาข้อบกพร่อง

- แนวปฏิบัติ
1. นำเครื่องมือที่จัดสร้างแล้วไปประเมินโครงการ
 2. รวบรวมผลการประเมินโครงการส่ง ศศว.อ.
 3. ศศว.อ.นำผลการประเมิน วิเคราะห์แล้ว แจ้งสภาตำบล/อบต.
 4. สภาตำบล/อบต.นำผลการวิเคราะห์ไปพิจารณา ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

1.3 อื่น ๆ (30%) งานอื่น ๆ ที่ คปต. ต้องปฏิบัติ ได้แก่

(1) งานเสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานให้สภาตำบล/อบต.สามารถที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายจนสนองตอบสมาชิกของสภาตำบล/อบต. เกิดความคิดริเริ่มและให้ความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ยาเสพติด ฯลฯ

- แนวปฏิบัติ
1. คปต.ศธ. ต้องศึกษางานของสำนักงานกิจการพิเศษ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีขอบข่ายงานครอบคลุมเนื้องานให้ครบถ้วน เช่น โครงการพระราชดำริ และโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อชี้้นำให้สภาตำบล/อบต. ได้ตระหนักถึงข้อดีข้อเสีย ของสิ่งต่าง ๆ นั้น ส่งผลกระทบต่อสภาตำบล/อบต.ในระดับใด เพื่อจะได้เตรียมการวางแผนป้องกันหรือสนับสนุน
 2. คปต.สภาตำบล/อบต. จัดลำดับความสำคัญงาน กิจกรรมใดที่เร่งด่วน และมีผลกระทบต่อชุมชน

2. การสนับสนุนทางด้านวิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการตามแผนงานและโครงการของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามที่สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอ

2.1 ชี้แจงให้ที่ประชุม คปต. สภาตำบล/อบต. ให้มีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องระบบข้อมูลและสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบาย การจัดทำ

แผนงาน การเขียนโครงการและระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลและรายงานผล เพื่อสนองตอบการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น

- แนวปฏิบัติ
1. ศึกษาคู่มือที่ได้จัดทำแล้วถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดความรู้และเข้าใจงาน จนสามารถสร้างเครื่องมือ เช่น แบบฟอร์มสำเร็จรูปจัดทำโครงการ แบบ ฟอร์มสำเร็จรูปในการติดตามประเมินผล ฯลฯ นำไป ประกอบการชี้แจงแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติ และให้ความร่วมมืองานในส่วนของกระทรวง ศึกษาธิการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 2. ร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดด้านวิชาการตามที่ กำหนด

2.2 สนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นหรือสนับสนุนกิจกรรมที่จำเป็นในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบล หรือตามทีสภาดำบล/อบต. ร้องขอ

- แนวปฏิบัติ
1. ศึกษารายละเอียดของแผนงานและโครงการเพื่อ จัดหาทรัพยากรสนับสนุน เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และอาคารสถานที่ เป็นต้น
 2. สำรวจแหล่งทรัพยากรและจัดทำทะเบียนทรัพยากรที่ เอื้อประโยชน์ในการสนับสนุน

2.3 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารงานและพัฒนาสภาดำบล/อบต. และศูนย์ข้อมูลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงใน สังคม

- แนวปฏิบัติ
1. ศึกษารวบรวมคุณลักษณะ คุณประโยชน์ รายละเอียด การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี
 2. จัดทำหรือจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณประโยชน์ และรายละเอียดการใช้นวัตกรรมและ

เทคโนโลยี

3. จัดประชุม หรือร่วมประชุม หรือฝึกอบรม ให้ความรู้ในเรื่องการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานแก่สภาตำบล/อบต.
4. ให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก่สภาตำบล/อบต. ในกรณีที่มีปัญหา อุปสรรคในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

2.4 ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนได้ตระหนักเห็นคุณค่าของการมีวินัยต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อชุมชน ตลอดจนสิ่งแวดล้อม

แนวปฏิบัติ

1. ศึกษารวบรวมสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสังคมด้านความรู้พื้นฐาน คุณธรรม จริยธรรม วินัยสังคม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาชีพ สุขภาพ พละนาถัย สาธารณประโยชน์
2. กำหนดแนวทาง สื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการปลุกจิตสำนึกของประชาชน
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมปลุกจิตสำนึกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ จัดทัศนศึกษา จัดการแข่งขัน ประกวดรูปแบบต่าง ๆ จัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรม
4. ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมในข้อ 3
5. สรุปรายงาน เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

3. การช่วยเหลือสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการทั้งในด้านเทคนิคและค่าใช้จ่ายของโครงการ

3.1 ช่วยเหลือในการสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์ วิจัย ข้อมูล สารสนเทศ ประกอบในการจัดทำโครงการ

แนวปฏิบัติ

คปต.อาจจะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง เช่น การสำรวจ ข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เป็น

เครื่องมือในการที่จะนำไปทำการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ

3.2 ร่วมมือช่วยเหลือสภาตำบล/อบต.. ในการจัดทำโครงการ

แนวปฏิบัติ คปต.ศธ.ชี้แจงนโยบายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในส่วนที่เหมาะสมกับสภาตำบล/อบต. ให้รับทราบและกำหนดให้เป็นงานในโครงการ พร้อมทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ด้านข้อมูลให้เป็นไปตามโครงการของสภาตำบล/อบต.

3.3 ตรวจสอบและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน

แนวปฏิบัติ คปต.ศธ. วิเคราะห์เทคนิค งบประมาณและค่าใช้จ่ายว่ามีความเหมาะสมกับโครงการหรือไม่เพียงพอ

4. ดำเนินการอื่นใดตามที่ทางราชการมอบหมาย และที่สภาตำบล รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขอความช่วยเหลือ

4.1 กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาดำบลตามที่ได้รับมอบหมายและหรือที่สภาตำบล/อบต. ร้องขอ

- แนวปฏิบัติ
1. คปต.ศธ. จัดทำแบบกำกับกำกับการดำเนินโครงการนำเสนอ คปต. สภาตำบล/อบต. พิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบ
 2. คปต.ศธ. นำเครื่องมือกำกับติดตามประเมินผลในส่วนของการทวงศึกษาธิการเสนอให้ คปต. สภาตำบล/อบต. ปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล แผนของสภาตำบล

3. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานในการกำกับติดตามประเมิน ผล แผนพัฒนาตำบล ตลอดจนประสานหน่วยงานที่ รับผิดชอบ

4.2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและผลงานตามแผนพัฒนา ตาม
นโยบายเร่งด่วน และนโยบายเฉพาะกิจ ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็น
พิเศษ

- แนวปฏิบัติ
1. จัดทำแผนประชาสัมพันธ์งานของสภาตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบลและของส่วนราชการที่มอบหมาย
 2. นำแผนประชาสัมพันธ์ขอความเห็นชอบจากสภาตำบล/อบต. และส่วนราชการที่มอบหมาย
 3. นำแผนประชาสัมพันธ์แถลงให้สื่อมวลชนทุกแขนงที่อยู่ใกล้ชิดได้รับทราบและเผยแพร่
 4. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามแผนปฏิบัติการ

ดังนั้น จากบทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติงานของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า คปต.ศธ. ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านนโยบาย แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผล และมีความสามารถในการสนับสนุนงานวิชาการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอหรือขอความช่วยเหลือได้

แนวคิดและทฤษฎีบุคลิกภาพ

ความหมายของบุคลิกภาพ

คำว่า บุคลิกภาพ ตามความหมายและความเข้าใจของบุคคลทั่วไป หมายถึง ลักษณะ ท่าทาง การวางตัว ความรู้สึกที่เรามีต่อผู้หนึ่งผู้ใด ผู้ที่มีบุคลิกดี ก็จะทำตัวได้ถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นที่ยกย่องในสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาต่างก็ได้ให้ความหมายในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

สุชา จันทน์เอม (2517 : 79) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันในตัวบุคคลและวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรม ไม่จำเป็นว่าพฤติกรรมหรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะต้องดีหรือไม่ดี ผิดหรือถูก

ศรียา นิยมธรรม (2520 : 35) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคลเป็นแนวทางของพฤติกรรม และวิธีการปรับตัวของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม

ธนา โกมลภิส (2527 : 43) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึง ทุกสิ่งประกอบเป็นตัวบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกาย อารมณ์ ความรู้ ความสามารถ และการแสดงออก ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และบุคลิกภาพจะมีผลโดยตรงต่อกิจการงาน ชีวิตส่วนตัว และสังคม

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 447) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือแบบแหล่งลักษณะของบุคคลและวิธีการแสดงออกซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล

อลพอร์ท (Allport. 1967 : 263) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า เป็นหมวดหมู่ของระบบทางจิตที่มีพลังในตัวบุคคลและเป็นตัวกำหนดการปรับตัวของแต่ละบุคคล

ดิงเมเยอร์ (Dinkmeyer. 1967 : 309 - 310) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่าง อันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล นับตั้งแต่สภาวะทางความสามารถ ทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งที่หวังไว้ในอนาคต ที่สำคัญคือ บุคลิกภาพนั้นคลุมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งปฏิกิริยาได้ตอบที่เขาต้องเผชิญด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การปรับตัวของแต่ละบุคคลในการเผชิญปัญหาหรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ของชีวิต นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพด้วย

อานาสตาซี (Anastasi. 1968 : 11) มีความเห็นสอดคล้องกับ มัน (Munn. 1966 : 258) ว่าบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นผลรวมของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม

เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards. 1969 : 216) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า เป็นรูปแบบของพฤติกรรมที่อยู่ในแต่ละคน รูปแบบพฤติกรรมของบุคลิกภาพเป็นผลมาจากปฏิกริยาร่วมกันอย่างซับซ้อนของโครงสร้างของร่างกายและจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 502) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของลักษณะทางร่างกาย พฤติกรรม ตลอดจนความโน้มเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและศักยภาพในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง

แคทเทล (Cattell. 1970 : 2 - 3) ได้ให้ความหมายบุคลิกภาพว่า เป็นสิ่งช่วยในการทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ บุคลิกภาพ เป็นเรื่องพฤติกรรม ทั้งหมดของบุคคลทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน

แมคคอนเนล (McConnell. 1974 : 610) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงออก เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม แรงจูงใจ ทัศนคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่าง ๆ และเชาวน์ปัญญา

นอลล์ (Noll. 1975 : 257) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพ ว่า เป็นลักษณะในตัวบุคคลที่สามารถตัดสินใจได้ว่าเขาเป็นคนอย่างไรและบุคลิกภาพเป็นผลรวมของอุปนิสัย และพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ทัศนคติ ความสนใจ และปฏิกริยาต่าง ๆ ที่แสดงต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมรวมของบุคคลซึ่งมีลักษณะพิเศษ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาเป็นการอธิบายลักษณะของบุคคลแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร และลักษณะที่เด่นที่สุดของแต่ละคนเป็นอย่างไร เช่น เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ

โครงสร้างของบุคลิกภาพ

โครงสร้างของบุคลิกภาพโดยทั่วไป ประกอบด้วยโครงสร้างใหญ่ ๆ ดังนี้ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 4 - 5)

1. สติปัญญาหรือความสามารถพิเศษ (Intelligence or Ability) เป็นคุณสมบัติทางสมองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าบุคคลแต่ละคนสามารถทำอะไรได้บ้าง ถ้าบุคคลนั้นพยายามจะกระทำ แยกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.1 ความถนัดทางธรรมชาติ เป็นการปฏิบัติที่แสดงถึงขีดความสามารถของบุคคลที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อไปปฏิบัติงานในระยะต่อไป ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นอาจเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้หรือการฝึกทักษะ

1.2 ความสัมฤทธิ์ผล เป็นการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลผู้นั้นได้เรียนรู้อะไรบ้างแล้วในการปฏิบัติงาน

2. อารมณ์ (Temperament) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของจิตใจที่ได้ตอบสนองสิ่งแวดล้อม เช่น ความรู้สึกหงุดหงิด ความรู้สึกมั่นใจ ความรู้สึกกล้าแข็ง เป็นต้น

3. แรงจูงใจ (Drive or Motive) คุณสมบัติที่เกี่ยวกับแรงจูงใจนี้ กิลฟอร์ด (Guildford) ได้แบ่งไว้ 3 ด้าน คือ

3.1 ด้านความต้องการ (Need) เป็นความปรารถนาอย่างถาวรในสภาวะหรือเงื่อนไขเฉพาะอย่างของบุคคล เช่น ต้องการเป็นจุดเด่น ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการความสะดวกสบาย เป็นต้น

3.2 ด้านความสนใจ (Interest) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะติดตามสิ่งเร้าบางอย่าง เช่น การสนทนา งานฝีมือ เป็นต้น

3.3 ด้านเจตคติ (Attitude) เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลที่พร้อมจะตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของเขาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนในกรณีที่มีเป้าหมายหรือนโยบายทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เจตคติต่อการคุมกำเนิด เพศศึกษา การเดินขบวน เป็นต้น ซึ่งเจตคติของบุคคลของบุคคลนี้มักจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการกระทำของบุคคล

4. พฤติกรรมหรือการแสดงออก (Behavior) เป็นการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าบางอย่าง ไม่ว่าสิ่งเร้านั้นจะเกิดภายในหรือภายนอกกายมาจูงใจ หรือก่อให้เกิดความเครียดอันเป็นผลให้มนุษย์เกิดภาวะที่เตรียมพร้อมเสมอที่จะแสดงพฤติกรรม

ทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล

แคทเทล (Cattell. 1970 : 320) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า บุคลิกภาพ ว่า “บุคลิกภาพคือ การยอมรับคำทำนายสิ่งที่บุคคลจะกระทำในสถานการณ์หนึ่ง ๆ จุดประสงค์ของการค้นคว้าวิจัยการจิตวิทยาในเรื่องบุคลิกภาพคือ การตั้งกฎเพื่อคาดการณ์กระทำที่แตกต่างกันในสังคมและในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ บุคลิกภาพเป็นพฤติกรรมทั้งหมดของแต่ละบุคคล หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจึงเน้นการศึกษาพฤติกรรม มิได้เน้นเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกในแต่ละวันเท่านั้น แคทเทล อธิบายบุคลิกภาพในรูปของลักษณะนิสัย (Traits) สามารถจะพบได้ทั่ว ๆ ไปในทุก ๆ คน (Common Traits) และขณะเดียวกัน ลักษณะนิสัยยังเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล (Unique Traits)

ลักษณะนิสัย

เนื่องจากแคทเทลเชื่อว่า บุคลิกภาพเป็นโครงสร้างของลักษณะนิสัยที่ซับซ้อน และมีความแตกต่างกัน ลักษณะนิสัยจึงเป็นมโนภาพสำคัญของแคทเทล ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ จำนวนมาก และลักษณะนิสัยเป็นโครงสร้างของจิต (Mental Structure) เป็นตัวอธิบายและแสดงความคงที่ของพฤติกรรม

นอกจากนั้น แคทเทล ยังได้แบ่งลักษณะของนิสัยออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ลักษณะนิสัยพื้นผิว (Surface Traits) เป็นลักษณะกลุ่มตัวแปรที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนและมีลักษณะร่วมกัน

2. ลักษณะนิสัยต้นตอ (Source Traits) เป็นลักษณะตัวแปรที่ซ่อนอยู่ภายใน อันเป็นตัวกำหนดลักษณะพื้นผิวทั้งหมด

ซึ่งลักษณะนิสัยทั้ง 2 ประเภทนี้ แคทเทล ให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยต้นตอ มากกว่าลักษณะนิสัยพื้นผิว เพราะเชื่อว่า ลักษณะนิสัยต้นตอเป็นโครงสร้างที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อบุคลิกภาพ และจะช่วยในการวินิจฉัยปัญหาทางบุคลิกภาพต่าง ๆ ลักษณะนิสัยพื้นผิวเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะนิสัยต้นตอต่าง ๆ จึงมีความคงที่น้อยกว่าลักษณะนิสัยต้นตอ และลักษณะนิสัยใดก็ตาม เป็นผลมาจากองค์ประกอบ

ด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรมหรือการผสมผสานกันของทั้งสองอย่าง แคทเทิลเชื่อว่า ในขณะที่ลักษณะนิสัยพื้นผิวเป็นตัวแทนของผลรวมขององค์ประกอบดังกล่าวนั้น ย่อมแสดงว่าลักษณะนิสัยต้นตอได้แบ่งแยกออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลจากพันธุกรรมเรียกว่า Constitutional Traits และส่วนที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เรียกว่า Environmental Mold Traits และเมื่อแบ่งลักษณะนิสัยตามรูปแบบที่แสดงออกจะแบ่งได้ 3 แบบ คือ

1. ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดหมาย
2. ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ (Ability Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละบุคคล
3. ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ (Temperament Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับรูปแบบของการตอบสนอง เช่น ความเร็ว พลัง หรือการตอบโต้ทางอารมณ์

ทฤษฎีบุคลิกภาพของ فروยด์

فروยด์ (Freud, 1948) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของบุคคล พบว่า บุคลิกภาพของบุคคลเป็นผลของการกระทำอย่างประสานกันระหว่างองค์ประกอบของโครงสร้างทางจิต มี ID, EGO และ Super EGO ดังนี้

1. ID คือ ความอยากหรือความต้องการอันแท้จริงที่ถูกเก็บไว้ภายใต้จิตสำนึก
2. EGO คือ ตัวการที่จะแสวงหาทางบำบัดความต้องการของบุคคล เช่น หิวก็คิดหาทางเพื่อเอาอาหารมาบำบัดความหิว
3. Super EGO คือ ตัวควบคุมแนวทางการตอบสนองของ EGO ให้ถูกทาง เป็นที่ยอมรับของสังคม คือ ตัว "ศีลธรรม" นั่นเอง เช่น ไม่ให้ขโมยอาหาร เป็นต้น

สรุปผลการศึกษาทฤษฎีบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า บุคลิกภาพของคนไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดมาพร้อมกับบุคคลนั้นทั้งหมด ยกเว้นเพียงรูปร่างหน้าตา สัดส่วน สีผิวของร่างกาย นอกนั้นเกิดจากการฝึกฝน อบรม เรียนรู้ และประสบการณ์ทั้งสิ้น ดังนั้นถ้า คปต.ศร. มีบุคลิกภาพดีจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ประสบผลสำเร็จ เพราะบุคลิกภาพเป็น

พื้นฐานของความเชื่อถือ ความศรัทธาแก่ผู้พบเห็น ทำให้ได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ก่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. โดยตรงยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้าเอาไว้ ผู้วิจัยจึงได้นำผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันมานำเสนอดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

โยธิน จารุภูมิ (2526 : 108 - 113) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติเบื้องต้นและด้านคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ที่จะขาดไม่ได้ 4 ประการ คือ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล และมีความรับผิดชอบสูง ส่วนคุณสมบัติในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก 4 ประการ คือ ต้องเป็นคนมีความคิดริเริ่มและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความคิดริเริ่มด้วย ต้องกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นและหาทางปรับปรุงงานของหน่วยงานของตนอยู่เสมอ ต้องรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ต้องเป็นผู้สั่งและผู้อำนวยความสะดวกที่ดี

ทวีศักดิ์ จันทรสาร (2528 : ง) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของอำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพบว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่สำคัญอย่างยิ่ง คือมีความรู้เกี่ยวกับนโยบาย และระบบการจัดองค์กรการบริหารการประถมศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ระดับนัยสำคัญ คือ มีความรู้และวุฒิต่ำอยู่ในระดับปริญญาโททางการศึกษา ทางด้านทักษะระดับที่มีความสำคัญคือ มีความสามารถในการวินิจฉัยชี้ขาด ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานได้

อย่างถูกต้อง มีหลักการและคุณภาพ และประการสุดท้ายลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านลักษณะนิสัยที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ มีความยุติธรรม มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความจริงใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาทุกคน เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความขยันและอุทิศเวลาให้แก่งาน ส่วนระดับสำคัญ ได้แก่ มีใจกว้าง ไม่ตระหนี่ต่อการใช้จ่าย เพื่อให้รางวัลและการสังสรรค์ในหมู่สังคม และดำเนินผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำงานผิดพลาดในที่ประชุมอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสรุปว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทางด้านความรู้และด้านทักษะไม่แตกต่างกัน แต่ทางด้านนิสัยแตกต่างกัน

สุปิติ ขุนภักดี (2529 : จ) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์การอำเภอ ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในภาคกลางพบว่า คุณลักษณะที่เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตน คือ มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ไม่เป็นโรคติดต่อหรือพิการใด ๆ มีความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพตามลำดับ ส่วนลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ มีความรับผิดชอบหน้าที่ ไม่ทอดทิ้ง ละเลยหรือหลีกเลี่ยง ทำตนเป็นที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้จากผลการจัดลำดับความสำคัญกลุ่มประชากรได้ให้ความสำคัญในข้อลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์การอำเภอในส่วนที่เกี่ยวกับความประพฤติเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ บุคลิกภาพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการปฏิบัติงานและความรู้ทางวิชาการตามลำดับ

กิตติศักดิ์ รัตนฉายา (2529 : 78 - 82) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ ได้แก่ คุณลักษณะเกี่ยวกับความรับผิดชอบ คุณธรรม มนุษย์สัมพันธ์ สติปัญญา ความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532 : 95) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำวิชาการ บุคลิกภาพ และความสามารถในการบริหารงาน มีพฤติกรรมที่บ่งชี้ดังนี้ คือ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ได้แก่ ความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรมอย่างเป็นตัวอย่างได้ เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยความมั่นใจ คุณลักษณะด้านวิชาการ ได้แก่ การรู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหารมาก่อน มีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตร ฐานโยบายการศึกษาของชาติทุกระดับ และมีความสามารถในการบริหารงานบุคคล คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ การเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีใจกว้าง เป็นประชาธิปไตย ดำเนินบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสม มีน้ำใจไมตรีต่อผู้บังคับบัญชา และใช้กิริยาวาจาในความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างแนบเนียน คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานจนสามารถชี้แจงต่อผู้อื่นได้ มีความสามารถในการวางแผนและปรับปรุงแผนอยู่เสมอมีความสามารถในการจัดสายบังคับบัญชาและระเบียบงาน รู้จักการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้อื่น

สุชาติ ทาตะนาม (2538 : 68 - 69) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ พบว่า ด้านวิชาชีพ คือ สามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่น มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ด้านบุคลิกภาพ คือ การตรงต่อเวลา มีวินัยและความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิชาการ คือ มีความสามารถในการสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากเป็นลำดับ

งานวิจัยในต่างประเทศ

มิลเลอร์ (Miller. 1960. : 3518 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพที่มีต่ออาชีพจากบุคคลในสมาคม YMCA ในตำแหน่งหัวหน้า ผู้ควบคุม เลขานุการ แผนกธุรกิจ และคนงาน พบว่า บุคลิกภาพจะเปลี่ยนไปตามชนิดของอาชีพที่กระทำอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แมกนุสัน (Magnuson. 1971 : 78 - 91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหาร พบว่า ผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารได้นั้น จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะทางด้านส่วนตัวและทางด้านวิชาชีพ คือ

1. คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความรอบรู้ มีอารมณ์มั่นคง มีความซื่อสัตย์และจริงใจ มีความเป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน เปิดเผยเข้าใจง่าย มีความคงเส้นคงวาและมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในวิชาการบริหารดี รู้จักการมอบหมายงาน มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความสามารถต่อการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการวางแผนงานและจัดหน่วยงานดี ให้ความสนใจแก่ผู้ร่วมงาน รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม

สต็อกดิลล์ (Stogdill. 1974 : 17 - 23) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหาร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารควรมีลักษณะ ดังนี้ ลักษณะทางกาย ซึ่งได้แก่ ความแข็งแรง สง่าผ่าเผย ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ การศึกษาดี มีฐานะทางสังคมดี สถิติปัญญาดี เฉลียวฉลาด การตัดสินใจดี มีทักษะในการสื่อความหมายและการพูด บุคลิกภาพที่ตื่นตัวเสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ มีจริยธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ความปรารถนาที่จะทำให้ดีที่สุด มีความรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งความสำเร็จของงาน ลักษณะทาง

สังคม ได้แก่ ความปรารถนาที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของสมาชิก เข้าสังคมเก่ง และมีความฉลาดเฉลียวในการสังคม

ฮัฟฟีนส์ (Huffhines. 1984 : 705 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบแทคติไมมิทซ์ เพื่อการเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยมีความเห็นแตกต่างไปจากนักวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นคือ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารที่สามารถนำสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและผู้บริหารจะต้องแสดงบุคลิกภาพเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยต้องคำนึงถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม

จากผลการวิจัยที่นำมาเสนอนี้ จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สำคัญมีอยู่ 2 ด้าน สอดคล้องกับที่ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. อันได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และด้านบุคลิกภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้ คปต.ศธ. จะต้องพึงมี เพื่อให้เกิดความศรัทธาและเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลสูงสุดต่อไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. แตกต่างกัน
2. ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. แตกต่างกัน
3. ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. แตกต่างกัน
4. ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10 ตำบล ๆ ละ 10 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 70 คน

1.2 พนักงานส่วนตำบล จำนวน 30 คน ได้แก่

1.2.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน

1.2.2 หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 10 คน

1.2.3 หัวหน้าส่วนโยธา จำนวน 10 คน

รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทั้งสิ้น 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จากกลุ่มประชากรข้างต้นโดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นหน่วย (Unit Sampling) สุ่มตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครได้มา 8 ตำบล
2. ใช้กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลแต่ละตำบลเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้

3. ได้กลุ่มตัวอย่าง 8 ตำบล ๆ ละ 10 คน รวมทั้งหมดเป็น 80 คน ดังตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 1 รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่าง

ที่	รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	กลุ่มตัวอย่าง
1	องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี	10 คน
2	องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรัด	10 คน
3	องค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ	10 คน
4	องค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก	10 คน
5	องค์การบริหารส่วนตำบลชัยมงคล	10 คน
6	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจีน	10 คน
7	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย	10 คน
8	องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด	10 คน
	รวม	80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มา โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของ คปต.ศร.และ อบต.เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร.

2.2 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาและความถูกต้องของเนื้อหา เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์และเหมาะสมต่อไป

2.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและดำเนินการเก็บข้อมูล

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีอยู่ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ แบบสอบถามเป็นลักษณะการประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คะแนนที่ให้
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานใน อบต. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้ตอบสามารถให้ข้อเสนอแนะได้อย่างเสรี

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือและแบบสอบถามไปยังประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและแจกแบบสอบถามไปยังผู้ตอบของแต่ละตำบล

3.2 ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมและส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ประมาณร้อยละ 60 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.3 ผู้วิจัยได้ประสานงานกับประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมแบบสอบถามส่วนที่เหลือและนำส่งผู้วิจัย

3.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 80 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปและได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 80 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC เพื่อดำเนินการค่าสถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ทั้ง 2 ด้าน โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ F (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Test)

4.3 ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ทั้ง 2 ด้านดังนี้คือ

1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อย

2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง

3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มาก

4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด

4.4 ในส่วนของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. นั้น ได้ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และการวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content Analysis) เรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ

5.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2530 : 74) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N - (N - 1)}}$$

$(\sum X^2)$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้

สูตร t-test (ลัวัน และอังคณา สายยศ. 2528 : 85-86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าจาก t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1, 2

s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1, 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1, 2

5.5 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 ตัวแปรขึ้นไป โดยใช้สูตร F-test (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 249)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F-distribution

MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

5.6 ใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé's Test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 119)

$$S = \sqrt{(K - 1) F_{(a; df_1, df_2)}} \sqrt{MS_E \sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{n_j}}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤตของ Scheffe

K แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน

$F(a; df_1, df_2)$ แทน เปิดค่า F ในตารางการแจกแจงค่า F ที่ a มีค่าที่ .05 หรือที่ .01 และ df_1 คือ df_{μ} ถ้าเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวหรือ df_E หรือ df_{μ} ถ้าเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทิศทางในตารางการวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วน df_2 คือ df_{μ} หรือ df_E ค่าใดค่าหนึ่ง

MS_E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวน

C_j แทน สัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งจะมีค่าเป็น 1,-1,1,-1,...

n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิรูปการพัฒนาระดับตำบล (คปต.ศธ) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

X	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
N	แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนนหรือ Sum Square
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Mean Square
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระหรือ Degree of Freedom
*	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้ คือ

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ และด้านบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 ด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 80 คน จำแนกออกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ปรากฏดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	80	100
- ชาย	71	88.8
- หญิง	9	11.3
อายุ	80	100
- ต่ำกว่า 35 ปี	24	30.0
- 35 - 45 ปี	33	41.3
- สูงกว่า 45 ปี	23	28.8
ระดับการศึกษา	80	100
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	60	75.0
- ปริญญาตรีขึ้นไป	20	25.0
ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน	80	100.
- กรรมการบริหาร อบต.	56	70.0
- พนักงานส่วนตำบล	24	30.0

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด 80 คน เป็นชาย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.8 เป็นหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี ซึ่งมีจำนวนอยู่ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 ต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และสูงกว่า 45 ปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 การศึกษาส่วนใหญ่จบต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีจำนวนอยู่ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ตำแหน่งใน

การปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่เป็นกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีจำนวนอยู่ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 พนักงานส่วนตำบล มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ข้อมูลส่วนนี้ปรากฏผลดังตาราง 3 - 5 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ค่าสถิติ		ระดับที่พึงประสงค์
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.93	0.53	มาก
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.39	0.56	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.15	0.49	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต. ศธ. โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 4.15$) โดยด้านบุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.93$)

ตาราง 4 ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความรู้
ความสามารถทางวิชาการ เป็นรายชื่อ

ข้อความ		ค่าสถิติ		ระดับที่พึง
		$\bar{x}$	S.D	ประสงค์
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ				
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.04	0.89	มาก
2	มีความรู้ความสามารถในการนำแผน พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับตำบลตามนโยบายเร่งด่วนของ กระทรวงศึกษาธิการมาจัดอย่างสอดคล้องกับความต้องการของ อบต.	3.99	0.80	มาก
3	มีความสามารถในการวิเคราะห์นโยบาย และแผนงานของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับ อบต.	3.98	0.91	มาก
4	มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล	4.13	0.80	มาก
5	มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์โครงการ	3.98	0.81	มาก
6	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและบริหารงบประมาณ	3.89	0.89	มาก
7	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบการเงินและพัสดุ	3.74	0.87	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าสถิติ		ระดับที่พึงประสงค์
	$\bar{x}$	S.D	
8 มีความรู้ความสามารถในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	3.63	0.99	มาก
9 มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์งานของ คปต.หรือ อบต.ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ	3.65	0.98	มาก
10 มีความรู้ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้	3.91	0.85	มาก
11 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานของ อบต.	4.28	0.78	มากที่สุด
12 มีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน	4.08	0.79	มาก
13 มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้	3.96	0.75	มาก
14 มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานและโครงการ	3.98	0.76	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าสถิติ		ระดับที่พึงประสงค์
	$\bar{x}$	S.D	
16 มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ	3.99	0.85	มาก
17 มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ	3.69	0.89	มาก
18 มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต.เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลโครงการ	4.05	0.81	มาก
รวม	3.93	0.53	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.28$)

ข้อที่มีระดับที่พึงประสงค์มากมีอยู่ 17 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ข้อที่ว่า มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล ($\bar{X} = 4.13$) ข้อที่ว่ามีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.08$) ข้อที่ว่ามีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = 4.05$) ข้อที่ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่าง

แจ่มแจ้ง ($\bar{X} = 4.04$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการนำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับ ตำบล ตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการมาจัดอย่างสอดคล้องกับความต้องการของ อบต. ($\bar{X} = 3.99$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจง แก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ($\bar{X} = 3.99$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการวิเคราะห์นโยบายและแผนงานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับ อบต. ($\bar{X} = 3.98$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการวิเคราะห์โครงการ ($\bar{X} = 3.98$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานและโครงการ ($\bar{X} = 3.98$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้ ($\bar{X} = 3.96$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.91$) ข้อที่ว่ามีรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.89$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. เกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงการ ($\bar{X} = 3.89$) ข้อที่ว่ามีรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 3.74$) มีรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน อบต. เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.69$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์งานของ คปต. หรือ อบต. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 3.65$) ข้อที่ว่ามีรู้ความสามารถในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล/สารสนเทศทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.63$)

ตาราง 5 ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านบุคลิก
ภาพเป็นรายชื่อ

ข้อความ	ค่าสถิติ		ระดับที่พึง
	$\bar{x}$	S.D	ประสงค์
ด้านบุคลิกภาพ			
19 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	4.49	0.76	มากที่สุด
20 มีความเป็นมิตรและจริงใจต่อผู้ร่วมงาน	4.44	0.73	มากที่สุด
21 มีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.59	0.72	มากที่สุด
22 มีความเชื่อมั่นในตัวเอง	4.35	0.73	มากที่สุด
23 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.50	0.71	มากที่สุด
24 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.40	0.76	มากที่สุด
25 สามารถโน้มน้าวใจและกระตุ้นให้ผู้ร่วมงาน ปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี	4.11	0.76	มาก
26 พัฒนาดตนเองให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์และ ความเคลื่อนไหวของสังคมเสมอ	4.31	0.84	มากที่สุด
27 มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.68	0.69	มากที่สุด
28 มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	4.40	0.67	มากที่สุด
29 มีความละเอียดรอบคอบ	4.33	0.73	มากที่สุด
30 อุทิศกำลังกายกำลังใจ และเวลาในการปฏิบัติงาน	4.29	0.87	มากที่สุด
31 เป็นผู้ตรงต่อเวลา	4.31	0.81	มากที่สุด
32 มีมารยาทในการเข้าสังคม	4.25	0.80	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ค่าสถิติ		ระดับที่พึงประสงค์
	$\bar{X}$	S.D.	
33 มีความขยันขันแข็งในการทำงาน	4.38	0.68	มากที่สุด
34 มีคุณธรรม จริยธรรม	4.40	0.72	มากที่สุด
35 พุดจาไพเราะและมีเหตุผล	4.33	0.73	มากที่สุด
รวม	4.39	0.59	มากที่สุด

ตาราง 5 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต. ศธ. ด้านบุคลิกภาพ มีข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด มีอยู่ 16 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ข้อที่ว่ามี ความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.68$) ข้อที่ว่ามี ความรับผิดชอบในการทำงาน ($\bar{X} = 4.59$) ข้อที่ ว่ายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๆ ($\bar{X} = 4.50$) ข้อที่ว่าสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดี ($\bar{X} = 4.49$) ข้อที่ว่ามี ความเป็นมิตรและจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.44$) ข้อที่ว่ามี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.40$) ข้อที่ว่ามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะ หน้า ($\bar{X} = 4.40$) ข้อที่ว่ามีคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.40$) ข้อที่ว่ามี ความขยันขันแข็งใน การทำงาน ($\bar{X} = 4.38$) ข้อที่ว่ามี ความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 4.35$) ข้อที่ว่ามี ความ ละเอียดยรอบคอบ ($\bar{X} = 4.33$) ข้อที่ว่าพุดจาไพเราะและมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.35$) พัฒนาตน เองให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของสังคมเสมอ ($\bar{X} = 4.31$) ข้อที่ว่า เป็นผู้ตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 4.31$) อุทิศกำลังกาย กำลังใจ และเวลาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.29$) ข้อที่ว่ามีมารยาทในการเข้าสังคม ($\bar{X} = 4.25$)

ข้อที่อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากมีอยู่ 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ว่าสามารถโน้มน้าว จูง ใจและกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี ($\bar{X} = 4.11$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และการทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลในส่วนนี้ปรากฏผลดังตาราง 6 - 10 ดังนี้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า “ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน”

เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีมากกว่าเพศหญิงมาก โดยเพศชาย จำนวน 71 คนและเพศหญิง จำนวน 9 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำมาวิเคราะห์

การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า “ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน”การทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS.	MS	F
1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.32	1.66	6.91**
	ภายในกลุ่ม	77	18.49	0.24	
	รวม	79	21.81		
2 ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.69	0.85	2.84
	ภายในกลุ่ม	77	22.91	0.30	
	รวม	79	18.99		
รวมทั้ง 2 ด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.44	1.22	5.69**
	ภายในกลุ่ม	77	16.55	0.21	
	รวม	79	18.99		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ด้านบุคลิกภาพมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติโดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ ดังตาราง 7-8 ต่อไปนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นรายคู่

อายุ	35 - 45 ปี ต่ำกว่า 35 ปี สูงกว่า 45 ปี		
	$\bar{X}$	3.73	3.93 4.23
35 - 45 ปี	3.73		0.20 0.50*
ต่ำกว่า 35 ปี	3.93	-	0.30
สูงกว่า 45 ปี	4.23		-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ 35 - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีความต้องการให้ คปต.ศธ. มีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุ 35-45 ปี

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมเป็นรายคู่

อายุ	35 - 45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี	สูงกว่า 45 ปี
	$\bar{X}$	3.97	4.17
35 - 45 ปี	3.97	0.20	0.43*
ต่ำกว่า 35 ปี	4.17	-	0.23
สูงกว่า 45 ปี	4.40		-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุ 35. - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีความต้องการให้ คปต.ศร. มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุ 35-45 ปี

การทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า “ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน” การทดสอบสมมติฐานปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	ระดับการศึกษา				t
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 60)		ปริญญาตรีขึ้นไป (n = 20)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านความรู้ความ สามารถทางวิชาการ	3.97	0.54	3.84	0.46	0.96
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.39	0.56	4.38	0.57	0.07
รวม	4.17	0.50	4.10	0.47	0.57

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า “ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน” การทดสอบปรากฏผลดังตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน				t
	กรรมการบริหาร อบต.(n = 56)		พนักงานส่วนตำบล (n = 24)		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.97	0.54	3.84	0.46	0.96
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.39	0.56	4.38	0.57	0.07
รวม	4.17	0.50	4.10	0.47	0.57

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

**ตอนที่ 4 ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.
ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอ
เมือง จังหวัดสมุทรสาคร**

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ในจำนวนน้อยซึ่งมีดังนี้

ตาราง 11 ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ		
1	ควรเป็นบุคคลที่สามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับท้องถิ่น	5
2	ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง	3
3	ควรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการเป็น คปต.ศธ. มาก่อน	3
4	คปต.ศธ. ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษากิจกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล	2
ด้านบุคลิกภาพ		
1	ควรเป็นบุคคลที่อุทิศเวลาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล	6
2	ควรเป็นบุคคลที่มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัว	5
3	ควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการประสานงาน	5
4	ควรเป็นบุคคลที่มีกิริยามารยาทดี	3
5	ควรเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์กว้างไกล	1

ตาราง 11 แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.เป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการเรียงตามลำดับจากข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ คือ ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่สามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับท้องถิ่น (5) ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง (3) ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการเป็น คปต.ศธ. มาก่อน (3) ข้อที่ว่า คปต.ศธ. ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษาแก่กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล (2)

2. ด้านบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะด้านบุคลิกภาพ เรียงตามลำดับจากข้อที่มีความถี่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ คือ ข้อที่ว่า ควรเป็นบุคคลที่อุทิศเวลาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล (6) ข้อที่ว่า ควรเป็นบุคคลที่มีความเป็นกันเองไม่ถือตัว (5) ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีกิริยามารยาทดี (3) และข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (1)

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร รายละเอียดของงานวิจัยมีดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ในการฝึกอบรมพัฒนาผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป

2. ผลการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลในการพิจารณาสรรหาบุคลากรที่จะมาเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลในระยะต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10 ตำบล ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 70 คน
2. พนักงานส่วนตำบล จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยการสุ่มแบบเป็นหน่วย (Unit Sampling) ด้วยการสุ่มตำบลมาได้ 8 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 80 ของตำบลทั้งหมด แล้วใช้กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลทั้ง 8 ตำบล ๆ ละ 10 คน รวมทั้งหมด 80 คน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรใต้ องค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก องค์การบริหารส่วนตำบลชัยมงคล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจีน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มา โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของ คปต.ศธ. และ อบต. เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.
2. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาและความถูกต้องของเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์และเหมาะสม
3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและดำเนินการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตาม ข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ แบบสอบถามเป็นลักษณะการประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ทั้ง 2 ด้าน โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Test)
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยหาค่าความถี่ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เรียงลำดับคำตอบจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จำแนกตามด้านได้ดังนี้ คือ

1.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากรองลงมา ได้แก่ ข้อที่ว่ามีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล และข้อที่ว่ามีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน

1.2 ด้านบุคลิกภาพ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ข้อที่ว่ามีความรับผิดชอบในการทำงานและข้อที่ว่ายอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

กรณีการทดสอบสมมติฐานที่ว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.แตกต่างกัน นั้น ผู้วิจัยไม่นำเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีมากกว่าเพศหญิงมาก โดยเป็นเพศชาย จำนวน 71 คน และเพศหญิง จำนวน 9 คน

2.1 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุ 35 - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้

3.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ข้อเสนอแนะเรียงตามความถี่ได้ดังนี้ ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่สามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับท้องถิ่น ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการเป็น คปต.ศร. มาก่อนและข้อที่ว่า คปต.ศร. ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษาแก่กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ด้านบุคลิกภาพ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ข้อเสนอแนะเรียงตามความถี่ได้ดังนี้ ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัว ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการประสานงาน ข้อที่ว่าควรเป็นบุคคลที่มีกิริยามารยาทดี และข้อที่ว่าควรเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์กว้างไกล

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 4.15$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า คุณลักษณะทั้ง 2 ด้าน เป็นคุณลักษณะที่ควรจะมีอยู่ในตัวของ คปต.ศร. เพราะ คปต.ศร. ต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น คปต.ศร. จึงต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตลอดจนมีบุคลิกภาพเป็นที่พึงประสงค์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจะทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่นั้นประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูรย์ โกพัฒน์ตา (2535 : 100) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาโดยรวมมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{x} = 3.93$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคปต.ศธ.ต้องเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนทางด้านวิชาการแก่องค์การบริหารส่วนตำบล เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่สร้างขึ้นใหม่ดังนั้น คปต.ศธ.จะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการจึงจะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการทำงานจะต้องมีปัจจัย 3 ประการ (กนก วงษ์ตระหง่าน, 2531 : 33) คือ 1) ความรู้ความสามารถทางวิชาการ 2) จิตใจเข้มแข็ง หนักแน่นในเหตุผลแห่งความถูกต้องในความสุจริตยุติธรรมและความเที่ยงตรง ความรับผิดชอบ 3) ความรอบรู้และความคิดอ่านที่กว้างไกล มีหลักเกณฑ์ ความเฉลียวฉลาด คล่องตัวในการประสานงานและประสานประโยชน์ ส่วนด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด ($x = 4.39$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คปต.ศธ.ต้องทำงานร่วม/ประสานงานกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลหรือคปต.ด้วยกัน ดังนั้น บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลทั้งทางด้านการงานและด้านส่วนตัว ก่อให้เกิดความรู้สึกศรัทธา เชื่อมมั่นและผูกพันใกล้ชิด ส่งผลให้บุคคลประสบผลสำเร็จในอาชีพการงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสันตนิย์ พงษ์นัยรัตน์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเลขานุการคณะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเลขานุการคณะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ จากผลการวิเคราะห์พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า คปต.ศธ.มีบทบาทหน้าที่ในฐานะเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบลและเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น คปต.ศธ. ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงจะทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร (2529 : 9-10) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีต้องมีความรู้ในหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

1.2. ด้านบุคลิกภาพ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นมากสำหรับ คปต.ศธ. เพราะเป็นคุณธรรมพื้นฐานของพฤติกรรมของบุคคลที่สร้างศรัทธา ความนิยม ความนับถือของผู้ร่วมงาน ก่อให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน ส่งผลให้ คปต.ศธ.บรรลุผลสำเร็จในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมหมาย ชาพรหมมา (2532 : 53) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ต้องการให้ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพทั่วไปมากที่สุด ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความจริงใจต่อผู้อื่น มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2.เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

2.1 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการมากกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุ 35- 45 ปี ดังนั้นจึงเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุสูงกว่ามีความต้องการ คปต.ศธ. ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการมากกว่าผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มอายุอื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีอายุมากกว่าให้ความสำคัญแก่ความสามารถทางวิชาการของบุคคลสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่าก็เป็นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งศักดิ์ ป้องคงลาด (2519 : 41 - 42) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกันมีสมรรถภาพในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผ่านศึก แก้วหย่อง (2531: 129-130) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญสิทธิ์ สหสังข์ (2529 : 99) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ที่มีวุฒิต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสริมปัญญา

เทียมวัน (2534 : 131) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีวุฒิต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน

2.3 ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน ระดับการศึกษาและอาชีพคล้ายกัน จึงอาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันก็เป็นได้

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นรายด้านมีดังนี้คือ

3.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ จากข้อเสนอแนะพบว่า คปต.ศธ. ต้องสามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาใช้ให้เข้ากับท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงและมีประสบการณ์เป็นคปต. ศธ. มาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจิตร วรุตบางกูรและสุพิชญา ธีระกุล (2523 : 79-80) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถในการปฏิบัติงาน จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารมาก่อน เพราะจะทำให้สามารถคาดการณ์ มองเห็นปัญหา และงานที่จะต้องดำเนินการได้อย่างตลอด และสอดคล้องกับแนวคิดของอรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร (2529 : 9-10) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีต้องมีความรู้ในหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

3.2 ด้านบุคลิกภาพ จากข้อเสนอแนะพบว่า คปต.ศธ. จะต้องเป็นบุคคลที่อุทิศเวลาให้กับงานหรือองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเป็นกันเอง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (2527 : 59) ที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะที่ผู้บริหารควรจะมี และเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหาได้ มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม เป็นผู้ที่อุทิศเวลาให้กับหน่วยงานอย่างแท้จริงและเป็นผู้ชอบวิเคราะห์ ทดลอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของ คปต.ศธ. ให้เป็นบุคคลที่จะต้องสามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นได้ ส่วนด้านบุคลิกภาพ คปต.ศธ.จะต้องเป็นบุคคลที่อุทิศเวลาให้กับงานหรือองค์การบริหารส่วนตำบล
2. กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาให้มี คปต.ศธ. จำนวน 1 คน ต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งแห่ง ทั้งนี้เพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการควรจัดการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนา คปต.ศธ. ให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและมีบุคลิกภาพเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล
4. กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาสรรหาบุคลากรที่จะมาเป็น คปต.ศธ.ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยเรื่องเดียวกันนี้โดยใช้กลุ่มตัวอย่างมากขึ้น และมาจากทุกจังหวัดหรือจากทุกภาคของประเทศไทยเพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับคุณลักษณะของ คปต.ศร. ที่เป็นจริง ตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ คปต.กระทรวงอื่น
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ คปต.ศร. เช่น คปต.. ของกระทรวงอื่น หรือประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งกว่าครั้งนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก วงศ์ตระหง่าน. การก้าวไปสู่เป้าหมายของชาติ "วารสารวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 12 (1) : 11 - 53 มกราคม - มิถุนายน 2531.
- กิตติศักดิ์ รัตนฉายา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินูญานิพนธ์ กศม. กทม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. วิจารณ์และการปรับปรุงบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2519.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.
- ทวีศักดิ์ จันทรรสาร. ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและ
ผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ. : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.
- ธนา โกมลภิส. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนตร, 2527.
- บุญมา กัมปนาทพงษ์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. กทม. : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.
- ประชุม รอดประเสริฐ. "มุขบริหาร" การศึกษา กทม. 8 (5) : 24; กุมภาพันธ์ 2527.
- ผ่านศึก แก้วทอง. บทบาทของศึกษาธิการอำเภอในการดำเนินงานตามแผน
ปฏิบัติการประจำปี งานการศึกษาออกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา
- ไพฑูรย์ โกพัฒน์ตา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานผลการศึกษารูปแบบ
และแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วน
ตำบล, 2540. อัดสำเนา.

โยธิน จารุภูมิ. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตาม
ทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ
:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาด. การประเมินสมรรถภาพบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอใน
เขตการศึกษา 11. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร,
2528.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

สมหมาย ชาพรหมมา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. บทบาทและความ
สัมพันธ์ของส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล, 2539.
อัดสำเนา

สันทนีย์ พงษ์นัยรัตน์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเลขานุการคณะมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา

สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือคณะทำงาน
สนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลกระทรวงศึกษา
ธิการ (คปต.ศธ.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2529.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เอกสารการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการศึกษารูปแบบและแนวทางการเสริม
สร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล, 2540.อัดสำเนา
สุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ. จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต.
กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- สุชาติ ทาตะนาม. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิด
เห็นของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้. ปริญญาโท คศ.ม. กรุงเทพฯ :มหา
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- สุปิตี ขุนภักดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ตามความคิดเห็น
ของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องใน
ภาคกลาง. วุฒิปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- Edwards; David C. General Psychology. London : Macmillan Company,
1969.
- Fisher, James L. Power of the Presidency. New York : Macmillan Publishing
Company. 1984.
- Freud Sigmund. The Ego and the Mechanism. New York : International
Universities Press, 1948.
- Magnuson, Walter C. "The Characteristics of Successful School Business
Managers : Dissertation Abstract. International. 38 (01) : 32 - A;
July, 1971
- Miller, Sutherland Jr. The Relationship of Personality to Occupation Setting
and Function, "Dissertation Abstract.
- Noll, Victor H. Introduction to Education Measurement. Boston : Houghton Mifflin
Co., 1975.
- Stogdill Ralph M. Handbook of Leadership : A Review of Theory and Research.
New York : The Free Press, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 10 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวนุจรีย์ บุรณากาญจน์ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศร.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร" ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการพัฒนา คปต.ศร. และเป็นข้อมูลในการพิจารณาสรรหาบุคลากรที่จะเป็น คปต.ศร. ในโอกาสต่อไป

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ และกรุณาจัดส่งแบบสอบถามไปยังกรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่าน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง และหัวหน้าส่วนโยธา และขอความกรุณารวบรวมแบบสอบถามทุกฉบับไว้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ จะมีเจ้าหน้าที่ไปขอรับคืนภายในวันที่ 19 มิถุนายน 2540 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนุจรีย์ บุรณากาญจน์)

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร.

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล/หัวหน้าส่วนการคลัง/
หัวหน้าส่วนโยธา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวนุจรีย์ บุรณากาญจน์ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 ลำดับนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร” ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการพัฒนา คปต.ศธ. และเป็นข้อมูลในการพิจารณาสรรหาบุคลากรที่จะเป็น คปต.ศธ. ในโอกาสต่อไป

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้ และกรุณาส่งคืนที่องค์การบริหารส่วนตำบลของท่านภายในวันที่ 18 มิถุนายน 2540 จะเป็นพระคุณยิ่ง หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนุจรีย์ บุรณากาญจน์)
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่อง
การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
ในคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.)
เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. 2 ด้าน

คือ ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 35 ปี

() 35 - 45 ปี

() สูงกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี (ระบุระดับการศึกษาที่จบ.....)

() ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

() กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

() พนักงานส่วนตำบล (ระบุตำแหน่งของท่าน.....)

**ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.
เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร**

คำชี้แจง ข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.
ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือช่อง
ใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้ คือ

- 5 = อยู่ในระดับพึงประสงค์มากที่สุด
4 = อยู่ในระดับพึงประสงค์มาก
3 = อยู่ในระดับพึงประสงค์ปานกลาง
2 = อยู่ในระดับพึงประสงค์น้อย
1 = อยู่ในระดับพึงประสงค์น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
1	ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างแจ่มแจ้ง					
2	มีความรู้ ความสามารถในการนำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ระดับตำบลตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวง ศึกษาธิการมาจัดอย่างสอดคล้องกับความต้องการขององค์การ บริหารส่วนตำบล					
3	มีความสามารถในการวิเคราะห์นโยบายและแผนงานของกระทรวง ศึกษาธิการเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหาร ส่วนตำบล					
4	มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาตำบล					
5	มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์โครงการ					
6	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดทำและบริหารงาน ประมาณ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
7	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบการเงินและพัสดุ					
8	มีความรู้ความสามารถในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล/ สารสนเทศทางด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม					
9	มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์งานของ คปต. หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ					
10	มีความรู้ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้					
11	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล					
12	มีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงาน					
13	มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการได้					
14	มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานและโครงการ					
15	มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงการ					
16	มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ					
17	มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ					
18	มีความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำ/ชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลโครงการ ด้านบุคลิกภาพ					
19	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี					
20	มีความเป็นมิตรและจริงใจต่อผู้ร่วมงาน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1
21	มีความรับผิดชอบในการทำงาน					
22	มีความเชื่อมั่นในตัวเอง					
23	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
24	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
25	สามารถโน้มน้าวใจและกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานให้สำเร็จ ลุล่วงได้ดี					
26	พัฒนาตนเองให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของ สังคมเสมอ					
27	มีความซื่อสัตย์สุจริต					
28	มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
29	มีความละเอียดรอบคอบ					
30	อุทิศกำลังกาย กำลังใจ และเวลาในการปฏิบัติงาน					
31	เป็นผู้ตรงต่อเวลา					
32	มีมารยาทในการเข้าสังคม					
33	มีความขยันขันแข็งในการทำงาน					
34	มีคุณธรรม จริยธรรม					
35	พูดจาไพเราะและมีเหตุผล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ.

คำชี้แจง ถ้าท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โปรดให้
รายละเอียดโดยเขียนลงในช่องว่างข้างล่างนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

2. ด้านบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ขอความคุณในความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวนุจริย์ นูรณากาญจน์
วัน เดือน ปีเกิด	10 ตุลาคม 2508
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	69/153 คลองกุ่ม บึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2526	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม
พ.ศ. 2530	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2541	การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2532	โรงเรียนบางแม่น่ายราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2534	สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ถึงปัจจุบัน	สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะกรรมการสนับสนุนการ
ปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

บทคัดย่อ
ของ
นุจรีย์ บุรณากาญจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
กุมภาพันธ์ 2541

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. ใน 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการและด้านบุคลิกภาพ

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหน่วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาวิจัยพบดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. ในด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้

2.1 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีความต้องการ คปต.ศร. ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุ 35-45 ปี

2.2 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศร. โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ คปต.ศธ. โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของ คปต.ศธ. ให้เป็นบุคคลที่จะต้องสามารถนำความรู้ความสามารถทางวิชาการมาใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นได้ ส่วนด้านบุคลิกภาพ คปต.ศธ. จะต้องเป็นบุคคลที่อุทิศเวลาให้กับงานหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาให้มี คปต.ศธ. จำนวน 1 คน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งแห่ง ทั้งนี้ เพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

A STUDY ON THE OPINIONS OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATION
ORGANIZATION STAFFS CONCERNING THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE
MINISTRY OF EDUCATION REPRESENTATIVE IN SUB-DISTRICT ADVISORY TEAM IN
MUANG DISTRICT, SAMUTSAKHON PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

NUTCHAREE BURANAGAN

Presented in a partial fulfillment of the requirements for
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
February 1998

The purposes of the study were to find out and compare the opinions of sub-district administration organization staffs concerning the desirable characteristics of the Ministry of education representative in sub-district advisory team in Muang District, Samutsakhon Province in two aspects: academic and personality.

The subjects consisted of 80 staffs of sub-district administration organization in Muang District, Samutsakhon Province. This group of subjects were drawn for the study by simple random sampling technique.

Data were treated by various statistical technique : percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

Research results came out as follows :

1. The opinions of sub-district administration organization staffs concerning the desirable characteristics of the Ministry of education representative in sub-district advisory team as a whole were at a high level. When considered each aspect, it was found that the personality were the highest, the academic was at a high level.

2. Comparing opinions of sub-district administration organization staffs concerning the desirable characteristics of the Ministry of education representative in sub-district advisory team in Muang District, Samutsakhon Province divided by age, level of education and position, it was found that ;

2.1 There was significant difference at the level of .01 among those of staffs with different ages. When considered in each aspect, there was significant difference at the level of .01 in the academic aspect.

2.2 There was no significant difference among those of staffs with different levels of education.

2.3 There was no significant difference among those of staffs with different positions.
